

Imunizācijas valsts padomes 2021.gada 29.oktobra sēdes pagaidu rekomendācijas balstvakcinācijai pret Covid-19 atsevišķām sabiedrības un profesionālajām grupām

VERSIJA 3.0 29Okt2021

Absolūta prioritāte gan katra individuālās veselības, gan sabiedrības epidemioloģiskās situācijas labā ir nodrošināt nepārtrauktu un viegli pieejamu primāro vakcināciju.

Sekojoša prioritāte sabiedrības vakcinācijai pret Covid-19 ir nodrošināt senioru un imūnsupresēto pacientu balstvakcināciju un tās ātru un vieglu pieejamību.

Pašreizējā brīdī Latvijas vakcinācijas jaudas ir ļoti noslogotas. Augsta vakcinācijas kapacitāte patlaban ir ļoti nepieciešama, lai nodrošinātu primāro vakcināciju visiem iedzīvotājiem un balstvakcināciju tiem, kuriem tā ir nepieciešama visvairāk. Īpaši resursus prasoša ir un joprojām būs senioru un citu riska grupu pacientu vakcinācija, kuriem šobrīd ir jābūt absolūtai prioritātei. Paredzams arī, ka šī noslodze saglabāsies tuvākā mēneša laikā. Tomēr situācijā, kad vakcinācijas jaudas atkal būs pietiekamas, būtu lietderīgi apsvērt citu iedzīvotāju grupu balstvakcināciju.

Balstvakcinācijas programmas mērķis ir novērst hospitalizāciju, smagu saslimšanu un nāvi tajās sabiedrības grupās, kur uz pierādījumiem balstīti ir zināms, ka primārā imunizācija varētu vairs nenodrošināt optimālu imūno aizsardzību (imūnsupresēti pacienti, iedzīvotāji vecumā virs 65 gadiem, sociālo un aprūpes centru pieaugušie pastāvīgie iedzīvotāji, pacienti noteiktā vecumā ar hroniskām augsta riska blakussaslimšanām).

Balstvakcinācija vieglas gaitas Covid-19 un SARS CoV-2 vīrusa potenciālas transmisijas samazināšanai joprojām ir nepietiekami zinātniski un epidemioloģiski pamatota.

Pēdējā laika pētījumu un valstu novērojumu dati pārliecinoši parāda, ka laika gaitā vakcīnu efektivitāte pret vienkāršu saslimstību un transmisiju samazinās, vienlaikus saglabājot augstu efektivitāti pret hospitalizāciju, smagu gaitu un mirstību, kas vienmēr ir bijis vakcinācijas galvenais mērķis.

Tomēr ļoti augstas saslimstības apstākļos, kā tas šobrīd vērojams Latvijā, saslimstības pieaugums un transmisija vakcinēto cilvēku vidū var ietekmēt slimības ierobežošanu, kā arī mazināt profesionālo pienākumu un citas svarīgas sociālās funkcijas.

Vairāku pētījumu dati rāda, ka balstvakcinācija jeb trešā deva vismaz uz kādu laiku atkal paaugstina vakcīnu efektivitāti attiecībā uz saslimstību un vīrusa transmisiju.

Tādēļ gan nākot klāt zinātniskajiem datiem par balstvakcinācijas radīto ietekmi, gan vakcinācijas jaudu atbrīvošanās gadījumā, ir apsverama un plānojama pakāpeniska to iedzīvotāju balstvakcinācija, kuriem pēc otrās vakcīnas devas ar *Comirnaty*, *Vaxzeria* ir pagājuši vismaz 6 mēneši, 6-8 mēneši pēc *Spikevax 2* devas saņemšanas un 2-3 mēneši pēc *Janssen Covid-19* vakcīnas saņemšanas. Balstvakcinācijas programma uzsākama ar gados vecāko iedzīvotāju grupām, pacientiem ar hroniskām slimībām vai augsta profesionāla riska darbiniekiem.

Ir svarīgi un nepieciešams izvērtēt balstvakcinācijas ieguvumus un riskus, vakcinējot to sabiedrības daļu, kurai Covid-19 nerada nopietnu veselības apdraudējumu. Tāpēc pagaidām cilvēkiem, kas jaunāki par 30 gadiem bez nopietnām blakuslimībām balstvakcinācija visā populācijā nebūtu rekomendējama. Izņēmums šajā vecuma grupā varētu būt augsta riska

profesijas, kam ir ilgstoša saskarsme gan ar Covid-19 pacientiem, gan nevakcinētiem pret Covid-19 cilvēkiem un līdz ar to augsts profesionālais un lokāla uzliesmojuma risks.

Balstvakcinācijas laikā nepārtraukti ir jāprioritizē tās iedzīvotāju grupas, kurām vakcīna bija paredzēta agrāk. **Nav pieļaujama vakcinācijas resursu savstarpēja konkurēšana, jo primārās un īpašo grupu papildus vakcinācijas nozīme ir daudz svarīgāka un ievērojamāka.**

IVP balstvakcinācijas rekomendācijas:

Šīs ir pagaidu rekomendācijas, kas balstītas uz pašreizējo Latvijas epidemioloģisko situāciju un šobrīd pieejamās zinātniski pamatotās informācijas, datiem un pierādījumiem.

Balstvakcinācija nevar būt obligāta, t.sk. lai saņemtu digitālo sertifikātu.

Balstvakcinācija jāsaņem:

- **Ne agrāk** kā 6 mēnešus pēc pilna vakcinācijas kursa ar Pfizer/BioNTech vai AstraZeneca vakcīnām pabeigšanas
- **Ne agrāk** kā 6 mēnešus, bet ieteicami 8 mēnešus pēc pilna vakcinācijas kursa ar Moderna vakcīnu saņemšanas. **NB ! Moderna vakcīnas balstdeva satur pusi no devas, ko izmanto primārās vakcinācijas ietvaros.**

Balstvakcinācija pēc pabeigtas primārās imunizācijas **BŪTU JĀSAŅEM** personām, kuras ir:

- ≥ 65 gadiem
- ≥ 18 gadiem sociālās aprūpes centru un pansionātu iemītniekiem
- ≥ 50 gadiem un ar hroniskām saslimšanām, kas rada augstu risku Covid-19 slimībai

Balstvakcinācija **BŪTU JĀSAŅEM** tām personām, neatkarīgi no vecuma, kas vakcināciju pret Covid-19 pabeiguši ar vienu devu Janssen Covid-19 vakcīnu. Balstvakcinācija rekomendēta 8-12 nedēļas pēc 1.devas vai vēlāk, un tā veicama ar mRNS tehnoloģijas Covid-19 vakcīnu, taču kā alternatīva var tikt izmantota arī tā pati Janssen Covid-19 vakcīna.

Balstvakcināciju pēc pabeigtas primārās imunizācijas **VAR SAŅEMT** personas, kuras ir:

- ≥ 50 gadu vecumā
- ≥ 18 gadiem un ar hroniskām saslimšanām, kas rada augstu risku Covid-19 slimībai
- ≥ 18 gadiem veselības aprūpes sistēmas darbinieki, kam ir ilgstoša saskarsme gan ar Covid-19 pacientiem, gan nevakcinētiem pret Covid-19 pacientiem un līdz ar to augsts profesionālais un lokāla uzliesmojuma risks
- ≥ 18 gadiem citas augsta riska profesijas, kam ir ilgstoša saskarsme gan ar Covid-19 pacientiem, gan nevakcinētiem pret Covid-19 cilvēkiem un līdz ar to augsts profesionālais un lokāla uzliesmojuma risks. Tomēr IVP atgādina, ka izvērtējot riskus un ieguvumus, cilvēkiem, kas jaunāki par 30 gadiem bez nopietnām blakuslimībām balstvakcinācija visā populācijā nebūtu rekomendējama.

Nemainās 30.augusta IVP sēdē noteiktā rekomendācija, ka **trešā deva ir jāsaņem visām tām personām, kas pielīdzināmas slimības vai terapijas izraisītas augstas imūnsupresijas pacientiem.** Šajā gadījumā 3.vakcīnas deva jāsaņem sākot no 28 dienām pēc 2.devās saņemšanas.

Balstvakcinācijai ieteicamās vakcīnu izvēles un saņemšanas laiks

Primārajā vakcinācijā saņemtās vakcīnas	Balstvakcinācijas laiks	Pirmā izvēle balstvakcinācijai	Citas pieļaujamās izvēles balstvakcinācijai
<i>Vecuma grupa 65+, sociālās aprūpes centru klienti (pieaugušie), pacienti ar augsta riska blakusslimšanām vecumā virs 50 gadiem</i>			
Vaxzevria - Vaxzevria	6 mēneši vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty, Vaxzevria
Vaxzevria – Comirnaty vai Spikevax	6 mēneši vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty
Comirnaty - Comirnaty	6 mēneši vai vēlāk	Comirnaty	Spikevax pilna deva
Spikevax - Spikevax	6-8 mēneši vai vēlāk	Spikevax puse devas	Comirnaty
<i>Vecuma grupa 40-64</i>			
Vaxzevria - Vaxzevria	6 mēneši vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty, Vaxzevria
Vaxzevria – Comirnaty vai Spikevax	6 mēneši vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty
Comirnaty - Comirnaty	6 mēneši vai vēlāk	Comirnaty	Spikevax puse devas
Spikevax - Spikevax	6-8 mēneši vai vēlāk	Spikevax puse devas	Comirnaty
<i>Visi pieaugušie, kuri primārajā vakcinācijas kursā saņēmuši Covid-19 Vaccine Janssen</i>			
Covid-19 Vaccine Janssen 1 deva	8-12 nedēļas	Spikevax pilna deva	Comirnaty
<i>Augstas imūnsupresijas pacienti jebkurā pieaugušo vecumā (arī iepriekš SARS CoV-2 PCR pozitīvie)</i>			
Jebkura kombinācija 2 devu vakcīnām vai 1 deva Janssen	28 dienas vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty
<i>Personām ar iepriekš pozitīvu SARS CoV-2 PCR testu un vienu vakcīnas devu</i>			
Jebkura kombinācija 2 devu vakcīnām vai 1 deva Janssen	6 mēneši vai vēlāk	Spikevax pilna deva	Comirnaty

Balstvakcinācija NAV nepieciešama (izņemot cilvēkus ar būtiski novājinātu imūno sistēmu):

1. tiem, kuriem pirms vakcinācijas uzsākšanas bijis pozitīvs SARS CoV-2 PCR tests un tad sekojoši saņemtas 2 devas,
2. tiem, kuriem pēc 2 devu saņemšanas ir bijis pozitīvs SARS CoV-2 PCR tests,
3. un tiem kuriem starp abām vakcīnu devām bijis pozitīvs SARS CoV-2 PCR tests,
4. tiem, kuriem pirms vai pēc vakcinācijas ar *Janssen Covid-19* vakcīnu bijis pozitīvs SARS CoV-2 PCR tests.

Būtiskākie avoti vakcīnu pret Covid-19 efektivitātes izvērtēšanai un rekomendācijas lēmuma pamatojumam:

- Johns Hopkins/WHO living review – atjauninājums 21.oktobris, 2021 - <https://view-hub.org/resources>
- <https://els-jbs-prod-cdn.jbs.elsevierhealth.com/pb-assets/Lancet/pdfs/s1473309921006484-1635425926927.pdf>
- <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.10.25.21265500v1.full.pdf>
- <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2115596>
- <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2115596>
- <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2114114>
- <https://www.fda.gov/media/153086/download>
- <https://www.nature.com/articles/s41591-021-01548-7>
- https://www.nature.com/articles/s41586-021-04085-y_reference.pdf
- <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.10.08.21264595v1.full.pdf>
- <https://www.landlaeknir.is/um-embattid/greinar/grein/item47311/booster-vaccinations-for-covid-19->
- <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.10.17.21265101v1.full.pdf>